

de for de par millioner, eller hvor meget det er om året, meget gerne ville have et sted, hvor de havde mulighed for at være, og for dem ville den hjælp faktisk være meget kærkommen; det ville betyde kolossalt meget for deres liv, om de ressourcer blev brugt på dem.

Så det forsøg på at dele ud og dividere og på den måde gøre grin med forslaget synes jeg ikke klæder en finansminister i betragtning af, at der faktisk er ganske mange mennesker her i samfundet, som hver eneste dag har svært ved at få tingene til at hænge sammen. For de mennesker kunne det jo være, at selv 13 øre var det svært at undvære.

Vi fastholder selvfølgelig forslaget og de intentioner, der ligger i det, og lader os ikke skræmme af en lidt vred finansminister, som ikke bryder sig om, at vi påpeger det her i fuld offentlighed.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Den fg. formand (Helge Sander):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Udvalget for Forretningsordenen. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 116:

Forslag til folketingsbeslutning om indførelse af et statskontrolleret økologisk tøjmærke.

Af Jørn Jespersen (SF) m.fl.

(Fremsat 4/5 95).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Miljø- og energiministeren (Svend Auken): Beslutningsforslaget falder i to dele.

Først opfordres regeringen til at gennemføre en uafhængig undersøgelse af tekstilprodukter, som markedsføres herhjemme som miljøvenlige i den ene eller den anden form, og dernæst opfordres regeringen til sammen med de interesserede parter at etablere et statskontrolleret økologisk tøj- og tekstilmærke.

Forslaget peger på nogle væsentlige problemstillinger, og jeg er helt enig i de synspunkter, der angives som begrundelse for forslaget, og i, at der er et behov for at gennemføre den foreslåede undersøgelse.

Den stigende bevidsthed om miljøproblemer blandt forbrugere har ganske rigtigt medført en øget efterspørgsel efter miljøvenlige og økologiske varer. Det gælder ikke kun fødevarer, men også inden for området tekstiler, hvor forbrugeren i dag er opmærksom på problemer som brug af bekæmpelsesmidler, klorblegning, tungmetaller, formaldehyd og energi- og vandforbrug, der indgår i forskellige led i produktionsprocessen.

Dette udnytter producenterne inden for tøjbranchen til at give varerne forskellige grønne mærkater, der imidlertid ofte er mere vild- end vejledende. Disse mærker er typisk ikke baseret på en livscyklusanalyse, men de fokuserer ensidigt på brug af f.eks. et enkelt kemikalie eller en enkelt miljømæssig effekt. Desuden er dokumentationen ofte mangelfuld.

Derfor er det som nævnt en god idé at gennemføre en uvildig undersøgelse af alle disse eksisterende ordninger inden for tekstilbranchen. En sådan undersøgelse er et godt grundlag for at tage stilling til, hvordan vi rydder op i mærkningsjunglen, og jeg vil gerne sætte en sådan undersøgelse i gang.

Forslagsstillerne opfordrer desuden regeringen til, at Danmark herefter går foran med det gode eksempel og etablerer sit eget mærke, såfremt mærkningsarbejdet i EU ikke er godt nok og hurtigt nok.

Jeg er grundlæggende enig i filosofien bag denne opfordring, men jeg synes på den anden side, at det måske ikke er nødvendigt, at vi allerede nu lægger os fast på, hvordan vi vil følge undersøgelserne op. Et miljømærke skal kun gives til de bedste produkter set i et livscyklusperspektiv, og det skal give forbrugeren mulighed for hele tiden at presse produktionen over i en mere miljøvenlig retning.

Det er klart, at et sådant miljømærke, hvis det lykkes, vil have langt større effekt i det samlede interne EU-marked, end hvis vi blot gennemførte noget for Danmarks vedkommende. Derfor har vi fra dansk side satset en del kræfter på arbejdet i EU-regi, men der er også tale om et langt og sejt træk, og vi er oppe imod forskellige interesser, der modarbejder gennemførelsen af miljømærker på de forskellige produkter.

Derfor har EU's miljøministre også sidste efterår i enighed opfordret Kommissionen til at fremskynde og effektivisere processen. Det er ikke særlig tilfredsstillende, og Danmark, som det også er omtalt i begrundelsen for forslaget, bliver nødt til at stemme imod kriterier for f.eks. maling og lak, fordi kriterierne simpelt hen tillader for store mængder opløsningsmidler i maling.

Men jeg mener bestemt ikke, at vi af den grund skal give op; snarere tværtimod. Der er faktisk vedtaget kriterier for vaskemaskiner og opvaskemaskiner, for jordforbedringsmidler, maling og lakker, godt nok med for meget opløsningsmiddel, for elpærer, for toilet-papir og køkkenruller.

Kriterier for finpapir og for tekstiler kommer formentlig til afstemning i juni. Det synes måske ikke af så meget, og der mangler stadig nogle formalier, før producenterne kan søge; men arbejdet er altså i gang.

Med hensyn til tekstiler har Danmark ved Miljøstyrelsen formandskabet i den arbejdsgruppe, der skal foreslå kriterier, og Miljøstyrelsen har netop oversendt sit forslag til Kommissionen. Heri indgår de fleste af de forhold, som er omtalt i begrundelsen for beslutningsforslaget. Der stilles således krav til dyrkning og fremstilling af fibre til spinning og vævning eller strikning samt til farvning og efterbehandling.

Konkret indeholder forslaget et forbud mod anvendelsen af en række problematiske biocider, som normalt anvendes under dyrkning og transport af bomuld. Det indeholder et forbud mod anvendelsen af tungmetaller i farvningsprocessen, dog med en enkelt undtagelse af kobber til trykprocesser. Det indeholder et forbud mod brugen af ozonlagnedbrydende stoffer og mod brugen af en række hjælpekemikalier i farve- og efterbehandlingsprocessen, og der er restriktioner med hensyn til at anvende formaldehydafgivende kemikalier og brug af flammehæmmere.

Arbejdsmiljøet er tilgodeset med kriterier for støvkoncentrationer i luften.

Endelig indebærer forslaget, at vand- og energiforbruget skal registreres for de enkelte delprocesser, således at der vil være et grundlag for senere at reducere anvendelsen af disse ressourcer. Kriterierne skal revideres løbende.

Dansk Beklædnings- og Tekstilarbejderforbund har bistået Miljøstyrelsen i arbejdet, og forbundet er tilfreds med resultatet. Branchen har været involveret via den europæiske brancheorganisation. Kriterierne vil kunne nås af ca. en fjerdedel af de produkter, der er på EU's marked.

I Danmark vil en større del af produkterne kunne få tildelt mærket, idet vi på en række områder indtager en førerposition med hensyn til tekstiler. Det skyldes bl.a. en målrettet indsats for at udvikle renere teknologi inden for tekstilbranchen, der har været et af indsatsområderne for renere teknologi.

Jeg synes således, at der er nogle gode perspektiver i arbejdet i EU-regi med et miljømærke for tekstiler, og jeg synes, det er vigtigt at få resultatet af dette arbejde med, når vi skal drøfte en opfølgning af undersøgelsen.

Et særligt element i disse videre overvejelser er problemet omkring en kontrolprocedure. Med hensyn til kontrol er der en væsentlig forskel mellem økologiske tøjprodukter og f.eks. økologiske gulerødder. Dyrkning af gulerødder foregår i Danmark og i vore nabolande, og her er det forholdsvis nemt at kontrollere, at dyrkningen foregår i overensstemmelse med de økologiske krav.

Dyrkningen af bomuld og produktion af tekstiler foregår derimod for en stor dels vedkommende i oversøiske lande. Her er der sjældent opbygget et kontrolsystem, der kan sidestilles med f.eks. det danske system. Der er arbejdet meget med dette kontrolproblem i forbindelse med EU's miljømærke for tekstiler, og her er det nødvendigt, at alle gode kræfter arbejder sammen. Kontrollen af, om man f.eks. bruger pesticider, når man dyrker bomuld i Sydøstasien, bliver desværre ikke lettere af, at det er et dansk krav til et dansk mærke, end hvis det er et fælles europæisk krav til et fælles europæisk mærke.

Men som sagt: Jeg vil gerne gennemføre den foreslåede undersøgelse, og jeg stiller naturligvis også op til yderligere drøftelser af beslutningsforslaget i Miljø- og Planlægningsudvalget, således at undersøgelsen kan gennemføres

på en hensigtsmæssig måde og i overensstemmelse med forslagsstillernes intentioner.

Helen Beim (S):

Vi hilser forslaget velkomment, for vi synes fra Socialdemokratiets side, at det i og for sig er en glimrende anledning til at diskutere, hvordan man udbreder en økologisk bevidsthed.

Der er jo ingen tvivl om, at miljøbevidstheden har bredt sig. Hvor den før hovedsagelig kun var at finde i forbindelse med fødevarer, ser vi nu flere og flere producenter, som sender alle mulige forskellige slags miljøvenlige varer på markedet, og nogle af disse varer er i en vis udstrækning miljøvenlige, men det gælder desværre ikke alle. Der er nogle producenter, der slår plat på forbrugernes ønske om at være miljøansvarlige, og det er også tilfældet med hensyn til beklædningsindustrien.

Fremstilling af tøj er en kompliceret affære. For den enkelte forbruger er det på nuværende tidspunkt umuligt at gennemskue, hvorvidt et stykke tøj lever op til de grønne navne, som producenterne kan sælge det under. Og jeg tror, at de fleste ville blive meget forbløffede, hvis de var klar over, hvor mange kemikalier der egentlig bliver brugt, når man fremstiller tøj. Her vil et statskontrolleret økologisk tøjmærke hjælpe betydeligt – det vil jo sætte forbrugerne i stand til at sortere skidt fra kanel.

Et økologisk tøjmærke kan få stor betydning for det ydre miljø: Hvis forbrugerne vil det – og det tror jeg de vil – kan de få en reel chance for at være med til at nedbringe forbruget af alle mulige kemikalier og tungmetaller og af energiresourcer m.m. Men det vil også kunne få stor helbredsmæssig betydning, idet der er tusinder af mennesker, som dør med allergier, der sandsynligvis er fremkaldt af kemikalier m.m. både i vore fødevarer og vore omgivelser og dermed også i vores tøj.

Forbedringen af menneskenes helbred bliver ekstra stor, hvis man tager det alvorligt, at miljø ikke blot handler om ren luft og rent vand, men også handler om de mennesker, der deltager i produktionsprocessen. De skal have ordentlige arbejdsforhold. Fabriksarbejdere skal ikke udsættes for skadelige stoffer, og syersker skal ikke nedslides af monotont arbejde, for vi må ikke glemme, at grunden til, at vi skal have et rent miljø, er, at menneskene skal leve godt.

I Socialdemokratiet anerkender vi det arbejde, der i øjeblikket gøres for at få gennemført et miljømærke på EU-plan. Det er glædeligt, hvis

EU-miljømærket kan leve op til de kriterier, der skal ligge til grund for et dansk mærke, men det er der jo ingen garantier for.

Vi anerkender også de problemer, der kan ligge i at udføre den kontrol, som skal følge med et statskontrolleret økologisk tøjmærke.

Men hvorvidt disse faktorer vil få indflydelse på etableringen af et dansk økologisk tøjmærke, må jo afdækkes i den undersøgelse, som miljøministeren nu lægger op til skal foretages.

Med disse bemærkninger vil jeg afslutningsvis sige, at Socialdemokratiet imødeser iværksættelsen af miljøministerens undersøgelse. Vi er allerede godt i gang. Ingen skal komme og bilde os ind, at det er en let opgave, men vi er parate til at tage fat på arbejdet.

Bodil Thrane (V):

Når SF i dag foreslår, at regeringen skal drage omsorg for at få etableret et troværdigt økologisk tøjmærke, synes jeg, det handler lidt om manglende tillid til både forbrugerne og tøjfabrikanterne.

Vi har i årevis haft forskellige varedeklarerationer på tøj, og vi har også haft tekstiler med særlige egenskaber, f.eks. angorauld og kameluld, som forbrugerne ikke har haft problemer med at forholde sig til, og som folk helt privat har kunnet finde ud af at vælge og vrage imellem ud fra tro, holdning og pengepung. Der har, så vidt jeg ved, aldrig været tale om at lovgive for den slags ting, og det bør der efter vores opfattelse heller ikke være, når vi taler om økologi som en dansk foreteelse.

De mekanismer, der skal sikre fremgang og troværdighed for økologiske varer – også tøj – er i fuldt flor, og de, der vil snyde på vægten, vil ikke overleve. Vi har som sagt regler for varedeklarerationer og forbrugeroplysning, og de gælder naturligvis også for tekstiler.

Jeg vil derfor fra Venstres side afvise forslaget, og så vil jeg i øvrigt tilslutte mig beslutningsforslagets bemærkninger om det, der foregår i EU på dette område. Lad os se hvad der sker der; så vil vi efterfølgende kunne tage stilling til, hvad vi skal foretage i Danmark.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Jeg kan forstå, at Venstre ikke mener, at det er nødvendigt at lovgive med henblik på at sikre forbrugerne en ordentlig oplysning om, hvordan de varer, som forbrugerne køber, er produceret, og hvilke miljøbelastninger varernes pro-

duktion afstedkommer. Derfor vil jeg egentlig gerne have at vide, om fru Bodil Thrane og dermed Venstre mener, at forbrugeroplysning og gennemsigtighed på markedet er noget specielt socialistisk og slemt.

(Kort bemærkning).

Bodil Thrane (V):

Jeg mener hverken, at det er socialistisk eller slemt, men jeg mener, at vi har nogle gode praktiske regler på dette område, og at vi derfor ikke behøver at lovgive om det. Og det er årsagen til, at jeg ikke synes, vi skal vedtage et sådant beslutningsforslag om en dansk enegang på dette område.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Jamen så vil jeg da gerne bede fru Bodil Thrane om at fortælle Folketinget, hvad det er for nogle af de regler, der eksisterer i dag, som medfører, at forbrugerne, når de køber tøj, der har en eller anden form for naturmærke – hvad enten det hedder Nature Calling eller Eco-et eller andet – har mulighed for at gennemskue, hvad det er for nogle miljømæssige kriterier, sådan et mærke lever op til. Hvad er det for regler, der eksisterer i dag, som sikrer det?

(Kort bemærkning).

Bodil Thrane (V):

Jeg vil hellere tale om angorauld, for det kender jeg lidt mere til, og jeg ved, at f.eks. en forretningskæde som Matas har gjort sig til ekspert i angorauldundertøj, og at der ikke er sået skygge af tvivl om, at det produkt er ægte og ærligt. Og jeg er helt overbevist om, at den økologiske kvalitet og den økologiske fremstilling i fremtiden også vil opnå den samme status, så sandt som forbrugerne ønsker det.

(Kort bemærkning).

Jens Løgstrup Madsen (V):

Nu lever vi jo heldigvis i et land med en fri presse, og derfor har forbrugerne masser af muligheder for at holde sig underrettede om, hvad det er for produkter. Der er jo blade, der lever af hele tiden at vurdere og kritisere forskellige produkter, og det finder så sandelig også sted på miljøområdet, hvor vi jo kan mærke, at befolkningen bliver mere og mere bevidste om dette her, og det skyldes blandt andet, at vi har en fri presse.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Først til fru Bodil Thrane: Det er jo ikke et forslag, der handler om angorauld; det er et forslag, der handler om økologisk tøjproduktion, idet der er meget alvorlige miljøbelastende effekter i forbindelse med produktion af tekstiler og tøj. Det handler om pesticidforbruget i forbindelse med dyrkning af bomuld, det handler om de tungmetaller, der bliver ledt ud i den forbindelse, og det handler om formaldehyd, osv. Og så synes jeg ærligt talt, at det er useriøst, at Venstre stiller med en angorauldordfører.

Til hr. Jens Løgstrup Madsen vil jeg sige, at det da overrasker mig en hel del, at Venstres syn på, hvordan et marked skal fungere, er, at der ikke behøver at være nogen som helst fælles spilleregler, og at der ikke behøver at være bare et minimum af forbrugerbeskyttelse til sikring mod, at fabrikanter – og det er jo tit de mest useriøse – kan kalde deres produkter hvad som helst, uden at der er nogen garanti for, at de kan leve op til det, men at det bare skal være blade og aviser og tidsskrifter, der holder forbrugerne orienterede om det.

Det vil sige, at hvis jeg som forbruger skal kunne agere på markedet, skal jeg holde mig orienteret gennem tidsskrifter om måske 125 mærker i stedet for at have sikkerhed for, at når man lover forbrugerne en vis kvalitet, så er der et reelt indhold i det løfte. Det er en særpræget form for liberalisme. Jeg vil sige, at det er en plat liberalisme.

(Kort bemærkning).

Bent Hindrup Andersen (EL):

Jeg synes, partiet Venstre selv beder om at få sagen bragt på talerstolen herinde.

Hvad det betyder i praksis, når Venstre siger, at man ikke behøver kontrol, er der et eksempel på i forbindelse med det statsanerkendte Ø-mærke på mælk. Det drejer sig helt konkret om Ørbæk Mejeri, som ligger på Nordfyn – undskyld, Østfyn! – og som har handlet ulovligt økologisk og dermed misbrugt mærket, og hvor ejeren er medlem af partiet Venstre, endda ikke noget ualmindeligt medlem af partiet Venstre. Han er i den anledning midlertidigt blevet afsat fra sin plads i det tekniske udvalg i sin kommunalbestyrelse, men er blevet genvalgt i sin partiforening. At man kan blive genvalgt til sin partiforening, når man gør sådan noget, må jo så tages som udtryk for, at man har gjort et godt stykke arbejde.

Jeg synes, partiet Venstre skulle tænke sig virkelig godt om, for det virker utrolig hult, at man ikke vil indføre et statsanerkendt mærke, fordi man ved, at der kan rejses politisager, hvis der svindles med produkterne.

Når der er så konkret en sag som den om mejeriet på Fyn, som man kan læse om i det udmærkede blad Økologisk Jordbrug, som den er gengivet i, og når partiet Venstre så, når det kommer til stykket, håndterer sagerne på den måde, at man undergraver selv statsanerkendte mærker og genvælger folk, som om det var en udmærket ting, så synes jeg, det kræver en forklaring fra Venstre. Mener Venstres repræsentanter her i Folketinget, at det er det, der er sagen, når der er tale om statsanerkendte mærker?

Og når man så ved, at netop tøjbranchen – som det er fremført af ordføreren for forslagsstillerne, hr. Jørn Jespersen – jo er et af de områder, hvor der er utrolig meget fusk i øjeblikket, er det et fantastisk godt forslag, der er fremsat af SF. Og jeg synes, Venstre skulle tænke sig godt om med hensyn til sin argumentation, når man går imod det forslag.

(Kort bemærkning).

Jens Løgstrup Madsen (V):

De, der arbejder på markedet, skal selvfølgelig være hæderlige og ordentlige, og derfor skal det selvfølgelig også være således, at lovgivningen skal beskytte dem, der er hæderlige og lovlige. Og det vil sige, at hvis folk ikke oplyser, at deres varer indeholder nogle ting, som de ikke må, er det klart, at man så skal kunne bruge lovgivningen imod dem.

Men når det drejer sig om mærkning og den slags, må Folketinget nu engang erkende, at der faktisk er ting, som vi ikke nødvendigvis behøver at beslutte herinde, at der er ting, hvor borgerne og andre end en institution som Folketinget udmærket kan agere på en fornuftig måde. Det er nu engang således, at vi lever i et frit land, hvor der er masser af tidsskrifter, dameblade og andre ting, som måske er meget bedre til at beskytte forbrugerne, end vi er herinde, og vi burde måske være lidt mere ydmyge her i Tinget med hensyn til vores egen magt.

(Kort bemærkning).

Bodil Thrane (V):

Jeg vil begynde med at sige, at hvis folk ikke overholder loven, skal de selvfølgelig straffes, og at vi i Venstre ikke går ind for, at nogen skal

fuske med noget som helst – hverken her i Folketinget eller i partiet Venstre.

Og så vil jeg godt sige, at vi diskuterer et forslag om økologisk tøj, og hvis vi nu herinde skal vedtage en lov om, at der skal sættes et varemærke i bomuldstøj, der er dyrket økologisk, så skal vi have en meget hårfin definition på, hvad økologisk bomuld er, og hvad skal den så indbefatte? Ikke bare, hvad det er sprøjtet med, men også, hvordan det er plukket, og også, hvordan det er forarbejdet, og en hel masse andre ting. Og det er da et mærkeligt, minutiøst Big Brother-system, at det skal håndhæves gennem lovgivning. Det vil jo gøre en hel masse til lovbrydere.

Hvorfor har SF og Enhedslisten ikke lidt tillid til de mekanismer, der betyder, at det, der er afsætning på, også er det, der nyder fremme? Det, vi står her og prøver at forsvare, er jo, at for at markedet skal bevæge sig over på en produktion, som der er afsætning for, skal den have den nødvendige frihed, og det tror vi vil lykkes uden lovgivning.

Den fg. formand (Helge Sander):

Vi er vist ved at nå til slutningen på de mange korte bemærkninger, men i hvert fald er hr. Jørn Jespersen og hr. Bent Hindrup Andersen indtegnet.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Jeg synes, det er fantastisk, at Venstre kan lægge op til, at det er et forslag, der vil styre forbrugernes adfærd. Der er tale om, at vi ser en stigende miljøbevidsthed i befolkningen, hvor der er en lang række mennesker, der ønsker at påvirke samfundsudviklingen gennem deres forbrugeradfærd. Så i virkeligheden ønsker vi, at de skal påvirke udviklingen via den købsmagt, de har.

Men det, der er problemet her, er, at de ikke har en chance for at gøre det, fordi de ikke kan få ordentlige oplysninger om, hvorvidt det er markedsmæssigt plat, de er udsat for, eller det er mærker, som lever op til nogle specifikke krav, og at Venstre ikke vil være med til at sikre dette via gennemsigtighed på markedet.

Det er så sort, at det skriger til himlen, men jeg synes, det er rart at få det konstateret, og jeg synes egentlig, det kunne være rart ved samme lejlighed at få at vide, om denne melding også betyder, at Venstre dybest set er imod, at vi har et statsgaranteret, kontrolleret økologisk mærke for fødevarer. Skulle det også være den enkelte

fabrikant, der bare kunne foreslå et mærke på sine varer og reklamere med, at den pågældende er økologisk producent, uden at der hersker nogen regler, hvor der ikke er nogen kontrol af det, og hvor der derfor kan være tale om alle mulige former for fusk? Vil Venstre have det økologiske mærke afskaffet, hvis Venstre får magt, som det har agt? Det synes jeg ville være rart at få afklaret.

(Kort bemærkning).

Bent Hindrup Andersen (EL):

Det er faktisk sådan, at bomulden er kernen i tøjbranchen, og at udvikling af økologisk bomuldsproduktion er noget af det aller mest vanskelige og kostbare at gennemføre, hvilket man gør sig store anstrengelser for at gøre i mange af tredjeverdenslandene.

Derfor mener jeg også, at det er et spørgsmål om international solidaritet, at vi her i Danmark vil have et statsgaranteret økologisk nonfood-mærke, som dækker tøjbranchen, og at det også er en håndsrekning til dem, der gerne vil udvikle en økologisk produktion i de lande, hvor man dyrker bomulden.

Og det mener jeg er meget enkelt, for det er sådan, at bomuldsproduktion er omfattet af den internationale organisation, der hedder IFOAM, som netop koordinerer den økologiske produktion på verdensplan. Og der er et økologisk regelsæt for netop bomuldsdyrkning, som selvfølgelig skal indeholdes i det regelsæt, der kommer til at gælde for økologiske tekstiler i Danmark. Så jeg mener, at det er også et spørgsmål om at kigge lidt uden for grænsen og støtte en økologisk udvikling i andre lande ved at give dem særstatus og give dem en merpris for de produkter, som de slider for at sikre at man ikke laver fusk med.

(Kort bemærkning).

Bodil Thrane (V):

Jeg skal til sidst nøjes med at sige, at min slutbemærkning i min ordførertale gik på, at vi ville følge nøje med i, hvad der foregår i EU-regi, og at vi så ville tage det op her i Danmark, og det vil jeg gerne stå fast på. Vi skal ikke begynde at lave noget særligt i Danmark, inden vi har lidt mere fodslag i vores EU-samarbejde.

Niels J. Langkilde (KF):

De økologiske kvaliteter kan hverken ses, lugtes, føles eller smages. Men der er alligevel ganske store kvaliteter ved de økologisk producere-

de varer, og mange forbrugere opfatter dem som uomgængelige kvaliteter, som de ønsker at have med, når de handler.

Derfor er det selvfølgelig vigtigt, at man har tillid til de varer, man køber, og derfor er det afgørende, at der er en mærkning af de økologiske produkter. Vi har desværre set en række tilfælde, hvor der har været lavet plat både med produktionen og med mærkningen, og det er der selvfølgelig ikke nogen der kan være tjent med.

Men det er også et område, der er under udvikling, og et område, hvor vi sagtens kan gøre brug af samarbejdet på EU-plan. Det Konservative Folkeparti mener, det er naturligt at afvente et EU-mærke på området. Og med den begrundelse afviser vi forslaget.

Det er dog udmærket, at vi i Danmark allerede er i gang med at lave en række undersøgelser, der kan fastsætte, hvilke kvaliteter der skal opfyldes, for at man kan opnå en given mærkning. Hvis vi var i den situation, at vi først presede de danske producenter til en given definition og en given livscyklusanalyse for at opnå mærkningen og så 2 eller 3 måneder eller år efter skulle have en helt anden introduceret, så ville vi forvirre forbrugerne og pålægge virksomhederne en masse unødvendige omkostninger.

Der er altså ingen grund til at låse situationen fast i denne sag. Det er et vigtigt område, men det er ikke et af de områder, hvor vi skal bruge de fribilletter, vi har, til at gå langt foran de andre EU-lande. Danmark gør det meget tit på miljøområdet, og jeg er bange for, at vi virker mere blokerende end fremmende, hvis vi fremturer i det.

Der er måske også en lille snert af mistillid til EU-systemet i forslaget. Jeg vil vedgå, at det mere end én gang har været langsommeligt i disse sager, men lad os prøve at være med til at trække vognen frem for at løbe foran den. Det skal være det konservative bud på at komme længere her.

Aage Brusgaard (FP):

»Folketinget opfordrer regeringen til at foranstalte en sammenlignende, uafhængig undersøgelse af tekstilprodukter«!

Hvis der er behov for det i Danmark, mener jeg faktisk, at det er det, vi har Forbrugerrådet og Forbrugerstyrelsen til. Ellers ved jeg egentlig ikke hvad vi skulle have de nævn til.

Dertil kommer jo spørgsmålet om, hvad der er miljøvenligt. Det ville jeg egentlig godt have at SF definerede lidt mere. Det, som én kalder miljøvenligt, kan en anden måske sige ikke er miljøvenligt.

Nu skal jeg nok lade være med som fru Bodil Thrane at gøre reklame for enkelte virksomheder, men jeg vil da sige, at nogle virksomheder måske reklamerer med, at deres tøj er økologisk, selv om det ikke er det. Men det mener jeg at vi som forbrugere selv må afgøre. Vil vi narres, kan vi bare købe tøjet, og så må vi selv vurdere det – det har vi for øvrigt måttet lige siden Kristi fødsel – og nogle bliver snydt, og nogle gør en bedre handel.

Grunden til, at jeg ikke tog ordet under det almindelige mundhuggeri, der var under de korte bemærkninger, var ganske enkelt, at jeg mener, at beslutningsforslaget ikke har ret stor betydning, for vi kan egentlig vedtage, hvad vi vil, for selv om vi her i Danmark vedtager, at der skal være økologiske mærker på tøj, kan vi overhovedet ikke overholde det, for vi har i sin tid stemt for en EF-pakke, som betyder fri handel over landegrænserne.

Det er nok for meget at bede ministeren om at lytte efter, men så har han jo nogle embedsmænd henne i hjørnet af salen, og så kunne de måske lytte efter, når jeg spørger, om det ikke er korrekt, at vi ved en selvstændig lovgivning her i Danmark overhovedet ikke kan forbyde import af varer, der ikke er miljømærkede, før EU eventuelt vedtager en lov derom. Så det kan være fuldstændig ligegyldigt, hvad vi gør i vores lille andedam her. Vi kan vedtage, hvad vi vil, men vi kan ikke forbyde import af de varer, som der er nogle, der vil købe her i Danmark.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Bare to spørgsmål til hr. Brusgaard, som siger, at det er forbrugerne selv, der må tage stilling til, om en vare, et stykke tekstil, er økologisk eller ej:

Hvis en fabrikant har påstået, at det er det, må den enkelte forbruger selv, når han eller hun kommer hjem, tage stilling til, om det nu også er økologisk, om det lever op til det, som fabrikanten har påstået.

Vil hr. Aage Brusgaard ikke godt angive en metode til den vurdering hos den enkelte forbruger? Hvordan ville hr. Aage Brusgaard f.eks. selv tage stilling til, om en skjorte, som fabrikanten påstår er økologisk, er det? Hvad er det

for en speciel proces og analyse, som hr. Brusgaard foretager hjemme hos sig selv med henblik på denne undersøgelse? Hvordan det kan lade sig gøre, tror jeg da ville være nyttigt for mange forbrugere at få at vide.

Og det andet spørgsmål går på, at hr. Brusgaard siger, at vi ikke kan forbyde import af varer, der ikke lever op til danske standarder. Næh, det er ganske rigtigt. Men hvem har været med til at foreslå det?

(Kort bemærkning).

Aage Brusgaard (FP):

Der bliver spurgt, hvem der skal vurdere, om en vare er miljøvenlig. Jamen hvis jeg vil have den vurdering af mit tøj, kan jeg enten ringe til Forbrugerrådet – det ved jeg at man kan gøre om vaskemaskiner og emhætter og køleskabe osv., og der må også være et eller andet organ, som man kan henvende sig til om tøj.

Ellers er jeg somme tider hjemme om mandagen, og så hører jeg en radioudsendelse hver mandag formiddag, hvor borgerne kan ringe ind og spørge om næsten alt muligt, og hvis der ikke kan svares på stedet, får man svar den følgende mandag, eller også får man et skriftligt svar.

Hvis man er en kritisk forbruger og vil have en joggingdragt eller noget lignende, kan man jo også sige: Jeg vil godt købe dette her, men jeg vil godt lige vide, om det virkelig er økologisk produceret. Og så må virksomheden ringe til enten importøren eller den fabrik, der har lavet joggingtøjet, eller hvad det nu kan være, og få en opstilling over, hvordan bomulden er produceret ude på bomuldsmarkerne, og om den er kørt på trillebør eller den er blevet transporteret i et meget stort og forurenende fly, osv. osv. Så kan man selv vurdere, om det er bedre end at købe en gammel jutesæk og lave den om til en joggingdragt. Det er altså forbrugerens eget valg, således som det for øvrigt har været i de sidste 50 år og formentlig også vil være det i de næste 50 år.

Til sidst spurgte SF: Hvem har talt om forbud? Nej, men jeg formoder da, at når man direkte opfordrer regeringen til at fremsætte en lov om, at der skal være et miljømærke, ligger der vel også deri, at der skal være et forbud for de virksomheder og importører og forhandlere, der ikke vil sætte sådan et mærke i deres tøj. I det hele taget er der jo ikke meget ved at vedtage en lov, hvis det er sådan, at den ikke skal overholdes.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Jeg synes, hr. Aage Brusgaards system virker noget bureaukratisk. Jeg forstår det således, at hvis man har købt en skjorte i Thisted, som man godt vil have sikkerhed for er økologisk, så skal man ringe til København. Jeg vil også tro, at det er lidt vanskeligt at vurdere hr. Brusgaards skjorte gennem telefonen. Så skulle der jo være tale om, at man skulle opgive mærke og fabrikant osv. og have en liste. Men her er problemet jo, at sådan som det er i dag, er det fabrikanterne selv, der afgiver oplysningerne. Og der er heller ingen sikkerhed for, at de er rigtige. Hvis man skulle have den sikkerhed, skulle man altså til at kontrollere dem et eller andet sted. Så hr. Brusgaard kommer ikke uden om, at enten vil der være fuldstændig kaotiske forhold på dette område, eller også skal der være en instans, som kontrollerer oplysningerne og sikrer, at de oplysninger, der bliver givet, er korrekte.

Og med hensyn til forbud har hr. Brusgaard fuldstændig misforstået forslaget. Der er ikke tale om noget som helst forbud. Der er tale om at sikre, at de fabrikanter, som ønsker at give forbrugerne nogle garantier om bestemte produktionsformer, får en kontrolordning og en mærkningsordning, som er et signal til forbrugerne om, at det med sikkerhed er rigtigt – nøjagtig ligesom man har det for de økologiske fødevarer. Der er jo heller ikke tale om forbud mod de traditionelle fødevarer; der er kun tale om at sikre de fabrikanter og forbrugere, som ønsker at handle med hinanden, tryghed med hensyn til, at de oplysninger, der bliver givet, er rigtige.

(Kort bemærkning).

Aage Brusgaard (FP):

Jamen jeg kan da svare tilbage, at Fremskridtspartiet egentlig ikke er modstander af bureaukrati og bureaukratiske ordninger, hvis det er noget, forbrugerne selv ønsker. Vi har sådan set ikke noget imod, at en enkelt forbruger selv sætter noget bureaukrati i gang, hvis det kan tilfredsstille synspunkterne. Men vi har noget imod, at vi her i Folketinget skal etablere et bureaukratisk system.

Gunhild Husum (RV):

Det Radikale Venstre finder, at det er en meget god idé at få iværksat en uvildig undersøgelse af de tekstilprodukter, som i Danmark markedsføres som miljøvenlige. Det er blevet in at

være grøn og naturlig også i modebranchen; det er bare ikke alle grønne kollektioner, som er lige miljøvenlige.

I virkeligheden er der kun fire mærkevarer, som kan levere en kollektion, der både er økologisk dyrket, bleget uden klor og farvet uden brug af giftige tekstilfarver, viser en undersøgelse, som Det Grønne Informationscenter har iværksat.

Vi trænger til at få ryddet op i junglen, så vi kan kun anbefale, at en samlet undersøgelse bliver iværksat. I den sammenhæng er der allerede fra Det Grønne Informationscenters side leveret et godt dokumentationsmateriale.

Jeg er enig med miljøministeren i, at vi ikke skal tage stilling til, hvordan et eventuelt dansk miljømærke for tekstilprodukter skal udformes, før vi kender resultatet af undersøgelsen, og før Europa-Kommissionen er færdig med sit arbejde.

I og med, at Danmark har formandskabet, har Danmark gode muligheder for at påvirke udformningen af EU's kommende miljømærke. Hvis det bliver godt nok, hvis det opfylder vore krav til et miljømærke, er der ikke nogen grund til yderligere forvirring, sådan at danskerne både skal forholde sig til et dansk og et europæisk miljømærke.

Til slut skal jeg sige, at i det kommende arbejde i Miljøudvalget vil regeringspartierne sigte mod en beretning på området.

Bent Hindrup Andersen (EL):

I Enhedslisten synes vi, det er et rigtig godt forslag, og vi vil støtte dets gennemførelse med den begrundelse, at man i dag har et statsgaranteret økologisk mærke – det grønne Ø – som er en garanti for, at fødevareren er økologisk produceret.

Jeg synes, at det er en god ting at udvide det, så vi får et statsgaranteret økologisk mærke, et rødt Ø, så vi har et rødt-grønt Ø. Den symbolik er vi heller ikke kede af i Enhedslisten.

Men det vil faktisk også have en effekt, for det skal dække nonfoodprodukterne, og det er utrolig vigtigt, at vi får sådan et mærke, for hvis vi kigger på betydningen af det statskontrollerede mærke, vi har på fødevarerne, så er det ikke nok med et EU-mærke, tværtimod. Danmark er i spidsen, når det drejer sig om det statskontrollerede Ø-mærke, og det er én af de muligheder, vi har for at komme i spidsen, når det drejer sig om at opnå en international førerposition i en økologisk omlægning. Det statskontrollerede

fødevaremærke er en utrolig vigtig ting, som vi skal værne om, og som er enestående – også set i forhold til andre lande.

På samme måde mener jeg, det vil være rimeligt, at Danmark også går i spidsen for at få en lignende mærkning, når det drejer sig om non-foodproduktionerne. Og det er helt rigtigt, som hr. Jørn Jespersen fra forslagsstillerne peger på, at det netop vil være oplagt at gribe fat i tekstilerne.

I tilknytning til de kommentarer har jeg også nogle ideer til, hvordan forslaget kan forbedres lidt: I de organisationer, der inddrages med henblik på at få forhandlet det, skulle man også inddrage Økologisk Råd og IFOAM, for det er netop dem, som gør meget for at få koordineret de her ting på verdensplan. De har bl.a. et økologisk regelsæt for bomuldsdyrkning og andre ting, som kan passes ind i det her, så jeg synes, at det vil være vigtigt, at vi inddrager dem – også på trods af EU.

Ser man på EU's handlinger i forhold til det økologiske mærke, så er det, som EU har foretaget sig, meget beklageligt. Det, der skete, var, at EU tog initiativ til, at man i Europa skulle have lov til inden for økologisk mærkning at bruge gensplejsede produkter, og hvis man nu forestillede sig, at de kom af sted med det forslag, så ville det betyde, at vi ikke havde lov til at forbyde gensplejsede produkter i det statskontrollerede danske Ø-mærke. Dét ville være en katastrofe.

Det var ikke regeringerne, der fik forhandlet dét bort, det var netop IFOAM, og det er derfor vigtigt at være på vagt over for, hvad EU finder ud af med hensyn til de mærker her.

En anden ting er, at vi snart skal i gang med de næste punkter på dagsordenen, hvor vi skal diskutere ændringer i vores eget økologiske regelsæt, hvor en dynamo ville være at ændre omlægningstiden fra to til et år. Og hvis vi skal gøre det, vil det igen være på trods af EU, men det vil ikke desto mindre være en utrolig vigtig ting at få den ændret, fordi de, der er tilhængerne af en lang omlægningstid, er de samme, som vil fastholde den økologiske produktion som en nicheproduktion ud i al fremtid. De vil gøre det så besværligt som muligt at omlægge, og det er bl.a. dét synspunkt, der kan ligge til grund for, at man vil have en lang omlægningstid.

Derfor mener jeg, at initiativet skal støttes og gennemføres, og at vi også skal gøre det, uanset hvad der sker på EF-niveau. Der er jeg altså uenig i det, ministeren fremlagde, for jeg mener,

at vi skal starte den undersøgelse, som Socialistisk Folkeparti har peget på, vi skal inddrage de andre organisationer i det, og udgangspunktet skal være, at vi får lavet et nonfoodmærke, hvor bl.a. tekstilerne som de første kan komme ind under.

Lisbeth Arbøl (CD):

Da CD's ordfører ikke kan være til stede, skal jeg på CD's vegne afvise beslutningsforslaget med følgende kommentarer:

Med dette forslag ønsker SF øjensynlig to ting. For det første opfordres regeringen til at gennemføre en uafhængig undersøgelse af tekstilprodukter, der markedsføres som miljøvenlige, og for det andet ønsker SF, at der etableres et dansk statskontrolleret økologisk tøj- og tekstilmærke.

Til det første har miljøministeren allerede erklæret sig helt enig i behovet for en sådan undersøgelse, og CD har ikke i sinde at sætte sig imod dette – bestemt ikke. Til det andet må CD sige, at behovet for kontrol af økologiske mærkede tekstilprodukter er til stede; forbrugerne er i stigende grad bevidste om miljøproblemerne og har selvfølgelig også krav på en troværdig mærkning.

Det nytter imidlertid ikke på lang sigt at lave en ensidig dansk statskontrolleret mærkning. Målet må være, at det skal være en EU-standardiseret økologisk mærkning. Der er lang vej endnu, men det må og skal udformes i EU-regi.

Jørn Jespersen (SF):

Jeg skal takke ordførerne for de bemærkninger, der er faldet, og selvfølgelig især for de positive tilkendegivelser, som jeg har været meget glad for. Jeg synes, at man på nuværende tidspunkt kan konstatere, at der tegner sig et flertal for at tage i hvert fald et meget stort skridt i den retning, som vi har foreslået. Det tyder på, at vi kan komme et godt stykke ad vejen hen imod en ordning, der sikrer både forbrugere og fabrikanter en troværdig mærkningsordning, som også inden for tekstilproduktionen fremmer de miljøvenlige, de økologiske produktionsformer.

Jeg er glad for, at ministeren har givet tilsagn om, at der skal iværksættes en undersøgelse. Det vil i sig selv være en vigtig handling med henblik på at sikre de fabrikanter, der lever op til det, de lover forbrugerne, en bedre bedre stilling på markedet, og det vil være afskrækkende i forhold til andre fabrikanter, som kunne være fristet til at bruge de nuværende manglende

regler til at påstå, at deres produkter kan leve op til mere end det, de kan. Så jeg tror, den undersøgelse vil have en selvstændig værdi, og jeg synes, det er godt, at vi laver den.

Jeg synes også, at de krav til EU's miljømærke, som ministeren har listet op, er positive, og det er langt hen ad vejen de rigtige krav. Det er klart, at der vil være behov for at se nærmere på, hvordan de bliver defineret, og det kunne vi måske gøre ved – som regeringspartierne har foreslået – at skrive en beretning, hvor vi i udvalget kigger lidt nærmere på kriterierne og diskuterer, hvilke grænseværdier, kriterier osv. der er de rigtige; dét synes jeg kunne være et nyttigt arbejde.

Med hensyn til den økologiske produktion af bomuld vil jeg sige, at det er klart, at der er nogle ganske voldsomme kontrolproblemer, som det også blev påpeget af miljøministeren. De er selvfølgelig ekstra vanskelige at klare for Danmark alene, det ville være en klar fordel, hvis det kunne ske på EU-niveau, for det er det samme arbejde, der skal gøres, og det er klart, at jo flere, der er til at bære byrden, jo lettere bliver den.

Men jeg synes, det ville være vigtigt at arbejde frem mod, at miljømærket ikke blot indeholder et forbud mod visse pesticider og biocider, men at det bliver en egentlig økologisk bomuldsproduktion, der favoriseres, for hvis den ikke bliver det, hvilken fordel er der så for de fabrikanter, der i dag under udfoldelse af ganske store anstrengelser og stor økonomisk indsats har sikret sig en økologisk bomuldsforsyning til deres produkter? De bliver jo ikke favoriseret i form af et miljømærke, for det er ikke et krav for at opnå godkendelsen. Så jeg mener, at vi skal holde os det for øje og presse på, så det kommer i den retning.

Til diskussionen om, hvorvidt det er EU's miljømærke eller et selvstændigt dansk mærke, der skal fremmes, vil jeg sige, at det på den ene side jo er rigtigt, når hr. Bent Hindrup Andersen siger, at vi skal passe på, hvad der sker i EU. Det skal vi, fordi vi har en række negative eksempler på, at det dels går for langsomt, dels bliver for dårligt. Men på den anden side skal vi da først og fremmest søge at påvirke det, der sker i EU, og kæmpe en politisk kamp for, at EU's miljømærke bliver så godt, at det rent faktisk trækker udviklingen i den rigtige retning, som også hr. Langkilde har været ind på.

I SF er vi helt enige i, at det bedste ville være et godt EU-miljømærke, fordi det ikke alene

giver danske forbrugere mulighed for at kunne foretage et frit valg, hvor de ved, at de får det, de køber, og det, de er blevet lovet, men også at udenlandske forbrugere får samme mulighed, og dér synes jeg, at det er et noget indsnævret perspektiv kun at interessere sig for danske forbrugere. Vi er internationalister og mener også, at forbrugere i andre lande skal have ordentlig oplysning.

Derudover så er det da helt oplagt, at for de danske fabrikanter, der i dag fremstiller noget, der med rette kan kaldes økologiske produkter, er det afsætningsmæssigt en kæmpefordel, at det bliver anerkendt i hele EU, for det skaber et langt, langt større marked og dermed selvfølgelig en langt større trækraft i retning af at favorisere den her produktion. Man opnår altså langt de bedste resultater og kommer længst, hvis man gør det på EU-plan, og det er mig en kilde til evig undren, at et parti, der har rødder i socialistiske partier, kan være så nationalistisk og snæversynet.

Så vil jeg takke fru Helen Beim for tilsagnet om støtte. Jeg er helt enig i, at der er mange forbrugere, der ville blive meget forbløffede, hvis de vidste, hvor stor en miljøbelastning og forurening den nuværende tekstilproduktion afstedkommer. Og netop det, at vi sætter fokus på dét med den her diskussion, kan måske også få hævet oplysningsniveauet en lille smule, så vi også dér kan opnå nogle gevinster.

Venstre har jeg allerede knyttet nogle kommentarer til. Jeg skal bare konstatere, at Venstres meget specielle udgave af liberalismen altså består i, at man ikke ønsker nogen regler, ikke ønsker faste oplysninger til forbrugerne, således at mærkningen har en gennemsigthed på markedet. Man vil overlade det til den enkelte forbruger enten at blive vildledt eller selv at tage stilling til tingene.

Der er ikke i Venstres liberalisme tale om, at forbrugerne kan vælge frit, fordi de ved, hvad det er, de vælger. Der er simpelt hen tale om et fravær af regler, dvs. det rene kaos, og det er da nyttigt at få slået fast, at det forholder sig sådan.

Jeg fik ikke svar på mit spørgsmål vedrørende Ø-mærket på levnedsmidler, men jeg kan da i hvert fald konstatere, at hvis jeg ikke bliver modsagt, så er den logiske konsekvens af det, Venstre har sagt i dag, at man mener, det er forkert, at der er en statskontrolleret mærkningsordning på økologiske varer, for den rummer jo også nogle relativt præcise kriterier og en statskontrol af, at de bliver overholdt. Det forstår jeg

at Venstre er imod, så Venstre har altså her en miljøprofil, der er meget sort, og som går imod den miljøbevidsthed, der breder sig i befolkningen.

Med de indtil nu faldne bemærkninger har jeg sådan set også svaret hr. Langkilde, for vi foretrækker nemlig en EU-mærkning, og det kan vi så i et samarbejde prøve at arbejde for.

Jeg opfatter også lidt det her forslag som et spørgsmål om, at vi nu har fået den danske forhandlingslinje lagt frem i Folketinget og kan konstatere en ganske bred opbakning bag den, og jeg håber da, at det vil styrke de danske interesser og miljøministerens arbejdet i EU, for den politiske hovedopgave bliver jo at holde fast i de ting, som vi har foreslået. I den forbindelse er det værd at være opmærksom på, at det kan blive så meget forringet, at det ikke giver mening at støtte EU's miljømærke, og i den situation kan det meget vel blive nødvendigt at arbejde for et selvstændigt dansk mærke, og dér opfatter jeg miljøministerens bemærkninger på den måde, at han er enig i, at det kan blive resultatet, hvis vi ikke opnår et resultat, der er godt nok.

Tak til fru Gunhild Husum for tilsagnet om, at man fra regeringspartiernes side ønsker at skrive en beretning. Jeg tror, det er en god fremgangsmåde, som gør, at vi kan diskutere detaljerne og kan blive enige om en stærk dansk forhandlingslinje. Også tak til fru Lisbeth Arbøl for tilslutningen.

Jeg er glad for, at der tegner sig et flertal – et meget bredt flertal i virkeligheden – for at arbejde konstruktivt videre med det her, og jeg tror, det kan være et område, der betyder ganske meget for en progressiv dansk miljøpolitik, og hvor vi også gennem vores indsats i EU kan indtage en foregangsposition, som kan få afsmittende virkning i andre lande.

(Kort bemærkning).

Niels J. Langkilde (KF):

Jeg er blevet meget beroliget af det, der er blevet sagt om SF's holdning: at man vil være med til at stræbe efter, at vi får en EU-løsning på problemet.

Men der er én ting, vi er gået lidt let hen over i debatten, og det er spørgsmålet om, hvorvidt man vil arbejde for, at det skal være statsgaranteret, for der er nemlig også den mulighed, at man laver en frivillig ordning. Det, vi har set som et problem i meget af den mærkningsdiskussion, der har været på andre områder, er jo,

at man lynhurtigt får en konflikt mellem forskellige aktører på markedet, når det gælder om at sætte normer og standarder.

Hvorfor har vi reglerne om de krumme agurker i dag? Jamen det er jo netop et eksempel på, at man har været inde at kæmpe om nogle regler og har fået lavet et meget fastsat regelsæt, der så ikke er til at ændre bagefter.

Jeg tror, at vi står os ved i en periode at have frivillige ordninger på området, og det må så være op til de enkelte producenter at sikre en dokumentation, og hvor man samtidig har et uafhængigt organ, så man kan sige, at der altså er nogen, der med jævne mellemrum kommer og kontrollerer, at tingene foregår rigtigt.

Det her er jo en hel del mere kompliceret end økologiske gulerødder, fordi produktionen foregår så langt væk, der er lang transport, der er forskellige led, den skal igennem, og i alle ledene kan nogen fokusere på at være økologiske her, andre der. Det, vi skal sørge for, er, at der bliver en konkurrence om at få alle de her ting fremmet.

De danske virksomheder har faktisk gjort en stor indsats for at være kreative, og det gør ikke noget, at den kreative periode, hvor man søger at finde nogle nye og bedre måder at lave de her produkter på, varer et par år endnu. Så vi har is nok i maven til at vente på en EU-ordning i et par år, og jeg vil håbe, at de andre, der har været med i dag, har det samme. Vi kan så bruge tiden til at finde ud af: Hvad er det for nogle elementer, der skal sættes særligt på? Og hvad er det, vi kan nedprioritere en smule, når vi skal have EU-mærket tøj?

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

For det første skal jeg fastslå, at denne her ordning jo er en frivillig ordning; det er en frivillig ordning i den forstand, at den enkelte producent selv bestemmer, om han vil tilslutte sig eller ej.

For det andet er der jo ikke tale om, at der skal være et eller andet overstatsligt bureaukratisk organ, som fastsætter kriterierne for, hvilke ting man skal leve op til, hvis man vil være med i ordningen.

Der er tværtimod i forslaget udtrykkeligt lagt op til, at der skal samarbejdes med de relevante brancher om at fastsætte kriterierne således, at de også i virkelighedens verden er fleksible og til at leve med.

Men når det kommer til den statsgaranterede del af forslaget, så vil jeg sige, at jeg tror, det er

meget afgørende – også set fra de fabrikanters side, som arbejder seriøst med det her – at der er en sikkerhed i form af, at det er det offentlige, som garanterer, at de kriterier, der nu en gang måtte være blevet vedtaget, bliver overholdt. Jeg tror, at det har en helt afgørende betydning både for forbrugernes tryghed ved ordningen og for de progressive fabrikanters mulighed for at gå ind i det.

Man skal jo ikke tage fejl af, at det her er også en form for erhvervspolitik. Det er en erhvervspolitisk tankegang, som lægger op til, at Danmark skal klare sig på kvalitet, på høj miljøbevidsthed, på i det hele taget at være foran i forhold til at dække behov hos kritiske og moderne forbrugere. Og jeg mener, at det er udtryk for en generel erhvervspolitisk tankegang, som det er værd at fremme ved, at vi siger, at Danmark ikke skal satse på at konkurrere med lavtlønslande ved at sænke løn- og arbejdsvilkår herhjemme. Vi skal derimod satse på at være foran miljømæssigt og kvalitetsmæssigt.

Denne ordning lægger således også op til at give danske og europæiske – hvis det kommer igennem på EU-niveau – virksomheder et forspring i konkurrencen. Så det er både et miljøforslag, et forbrugerbeskyttelsesforslag og et progressivt erhvervspolitisk forslag.

(Kort bemærkning).

Niels J. Langkilde (KF):

Det statslige, som jeg er betænkelig ved at gå ind i, er, at man laver et sæt regler, der kommer til at gælde for det her – ellers kan man ikke få mærket sine produkter – og overtræder man én af dem, så er det ud af vagten.

I det øjeblik, hvor reglerne først er fastsat, låser man meget let markedet. Det er sket på mange områder, at store erhvervsvirksomheder er kommet med nogle specielle fiffige elementer, som de lægger ind, og så kan de sørge for at få en masse konkurrenter ud ved at sige: Det her mærke, den her kvalitetssikring, kan I ikke få, for I kan ikke leve op til det dér helt specielle. Og på den måde sætter man lettere en udvikling i stå. Vi er derimod optaget af, at vi får indsat en dynamo, så det ikke kun udvikler sig for den danske produktion, men også for andre landes produktioner, og der må i den periode godt være lidt konkurrence om, hvem der kan sætte de bedste standarder.

Jeg er altid lidt nervøs for, at vi ikke kan få lavet dem om, når vi først har standarderne; dét er svært, og så sætter vi tingene i stå og tror, at

vi er kommet til den bedste af alle verdener. Vi skal derimod sørge for at have et system, hvor der hele tiden er en dynamik. Det er dét, jeg er optaget af.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Jamen jeg er sandelig også meget optaget af at sikre en dynamik. Og jeg tror, at hvis vi skal tilgodese de virksomheder, som arbejder mest seriøst med det her, som virkelig har gjort mest for at sikre, at det er økologisk bomuld, som har fået tungmetallerne ud, osv., så er det også vigtigt at sikre, at de krav bliver stillet, for at man kan få et mærke.

Det, som hr. Langkilde kalder »konkurrence om, hvad det er for nogle kriterier, man skal leve op til«, vil jo betyde, at mindre seriøse virksomheder kan melde sig med en eller anden form for mærkning, hvor de med langt mindre omkostninger – ved f.eks. kun at tage fat i et enkelt element i hele den her række af krav, der bør stilles – kan gå ud og markedsføre deres produkter som værende økologiske, grønne, naturlige, eller hvad det nu er. Det vil sige, at man i virkeligheden får en skæv konkurrence til skade for de dybt seriøse og hæderlige virksomheder, og det synes jeg ud fra en konkurrencemæssig betragtning ville være urimeligt. Jeg synes, at der af hensyn til de mest progressive og mest hæderlige mennesker skal være en vis lighed, en fair konkurrence på markedet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Den fg. formand (Helge Sander):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Miljø- og Planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 88:

Forslag til folketingsbeslutning om målsætning på 10 pct. økologisk jordbrugsdrift i år 2000.

Af Bent Hindrup Andersen (EL) m.fl.
(Fremsat 24/2 95).

Sammen med denne sag foretoges de under punkterne 7-10 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

7) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 78:

Forslag til folketingsbeslutning om omstilling af forsknings-, undervisnings- og rådgivningsressourcerne til fremme af økologisk landbrugsproduktion.

Af Bent Hindrup Andersen (EL) m.fl.
(Fremsat 24/2 95).

8) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 84:

Forslag til folketingsbeslutning om stop for braklægning af økologisk dyrket jord.

Af Bent Hindrup Andersen (EL) m.fl.
(Fremsat 24/2 95).

9) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 85:

Forslag til folketingsbeslutning om økologisk drift af alle offentligt ejede jorder, herunder bortforpagtede.

Af Bent Hindrup Andersen (EL) m.fl.
(Fremsat 24/2 95).

10) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 86:

Forslag til folketingsbeslutning om indkøb af økologiske madvarer i offentlige institutioner.

Af Bent Hindrup Andersen (EL) m.fl.
(Fremsat 24/2 95).

Forslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Landbrugs- og fiskeriministeren (Henrik Dam Kristensen):

Lad mig allerførst til de mange beslutningsforslag fra Enhedslisten slå fast, at den økologiske

handlingsplan, som jeg for ganske kort tid siden modtog, efter min bedste overbevisning er en god handlingsplan, en realistisk handlingsplan. Jeg har efterfølgende været meget glad for de reaktioner, der er kommet fra det enige udvalg – jeg vil gerne understrege: det enige udvalg – som stort set alle har været overordentlig positive. Der har indimellem været et par enkelte, som ville byde over med en 10-15-20 pct., men det har faktisk kun været krusninger på vandoverfladen.

Vi står nu med økohandlingsplanen, med et godt gennearbejdet stykke papir, som vi i de kommende uger og måneder skal have implementeret, så vi dermed får givet det økologiske landbrug et løft, hvad der er god grund til – ikke mindst for at kunne klare den forbrugerefterspørgsel, der er.

I beslutningsforslag nr. B 88 foreslås det, at der vedtages en målsætning om, at 10 pct. af det samlede jordbrug skal være omlagt til økologisk drift i år 2000. Jeg kan i den forbindelse pege på, at et enstemmigt Folketing den 22. november 1994 vedtog en motiveret dagsorden fra Enhedslisten, hvorefter Folketinget anbefaler, at økologisk jordbrug inddrages som en del af strategien for beskyttelse af grundvand og drikkevand i Danmark.

Jeg finder imidlertid ikke, at det er muligt at opstille en hensigtserklæring om, at en bestemt del af dansk landbrugsareal skal være dyrket økologisk i år 2000. Det er min opfattelse, at det er forbrugerefterspørgslen, der er den afgørende forudsætning for at øge omlægningen til et økologisk jordbrug, som samtidig er økonomisk bæredygtigt. Hvis den stigende forbrugerinteresse kan fastholdes, vil det økologiske jordbrug efter min opfattelse også kunne sikres en varig og væsentlig andel af landbrugsarealet.

Det indgår som en overordnet forudsætning i Det Økologiske Jordbrugsråds anbefalinger i aktionsplanen, at udviklingen inden for den økologiske fødevarerproduktion skal baseres på forbrugernes efterspørgsel efter økologiske fødevarer. Det var dén anbefaling, der var enighed om i Det Økologiske Jordbrugsråd.

På grundlag af detailhandelens forventninger forudser Det Økologiske Jordbrugsråd, at der i år 2000 vil være omlagt ca. 7 pct. af det samlede landbrugsareal til økologisk drift; men det er på baggrund af de forudsætninger, man har, for der er ingen, der på nuværende tidspunkt kan have nogen kvalificerede mening om, hvorvidt det bliver 5 pct. eller 9 pct., for, som jeg sagde på